

CERCETĂRI ARHEOLOGICE ÎN *PRINCIPIA* CASTRULUI ROMAN DE LA BUCIUMI

CĂLIN TIMOC și IOAN BEJINARIU

Castrul de la Buciumi (com. Buciumi, jud. Sălaj) a fost inclus în programul de excursii al celui de-al XVII-lea Congres Internațional de Studii asupra Frontierelor Imperiului Roman, Zalău, 1-9 septembrie 1997. Datorită acestui fapt Muzeul de Istorie și Artă Zalău, în îngrijirea căruia se află situl arheologic și totodată gazda acestui important congres a întreprins câteva lucrări de ameliorare a fațadei ruinelor castrului de pe dealul Flămând.

Punctul culminant al vizitei castrului de la Buciumi îl reprezintă ruinele clădirii comandamentului, *principia*, ce se găsesc dezvelite în partea centrală a fortificației. Restaurarea și conservarea zidurilor a constituit problema principală a lucrărilor, executarea unor săpături pentru identificarea urmelor de fundație fiind deosebit de necesare. Situația aceasta s-a ivit la zidurile de pe latura dreaptă a principiei, încăperile I și H unde piatra din care a fost ridicată clădirea a fost scoasă (chiar și fundația) foarte probabil de sătenii din Buciumi, încă înainte de a începe săpăturile arheologice sistematice din anii 1963-1976 (Chirilă - Gudea 1972, fig. 28-29; Gudea 1997, p.101).

Traseul zidurilor a fost urmărit prin deschiderea a două secțiuni, una în marginea estică a încăperii I și alta în prelungirea primei secțiuni, în marginea estică a încăperii H. Ambele suprafețe au aceleași dimensiuni 2,25 m x 10 m. Între acestea a fost păstrat un martor de 0,50 m.

Cele două încăperi I și H au fost *armamentaria*, depozite de arme și echipament militar (Gudea 1997, p.46). În majoritatea cazurilor pe această latură apar într-o *principia* depozitele de armament (Fellmann 1984, p.37; Diaconescu 1985-1986, p.466).

Săpătura a surprins urme de zid și mai multe gropi de stâlpi de diametre diferite aparținând unei faze de lemn a clădirii comandamentului, fază semnalată și de cercetările arheologice anterioare (Gudea 1997, p.22). Din nefericire nu s-a putut stabili nici atunci și nici acum un plan al acestei *principia* de lemn, ea

respectând probabil așa cum s-a mai afirmat planul fazei de piatră (*Ibidem*).

Stratigrafic, săpătura nu aduce noutăți față de cercetările de până acum. Sub un prim strat de pământ provenit de la săpăturile anterioare, gros de 20-50 cm, ce corespunde ultimei faze de piatră a clădirii urmează un altul cu grosimea de 10-30 cm bogat în material arheologic de culoare cenușie negricioasă având în compoziție mult mortar sfărâmat. Acesta corespunde unui prim nivel de locuire a fazei de piatră a principiei. Sub acest nivel urmează un strat destul de gros 30-50 cm de lut gălbui care este despărțit pe alocuri - mai ales în C2/'97 - de un puternic nivel de distrugere prin incendiere. Se pare că este vorba de o fază de lemn a principiei tot aici fiind surprinse și gropile de stâlpi. Între acest strat și solul virgin se află un strat de pământ brun-roșcat, lutos, gros de aprox. 30-40 cm cu urme sporadice de mortar.

Gropile de stâlpi, aflate la o distanță unele de altele de 0,3 - 0,4 m și dispuse pe două șiruri, sunt umplute cu un pământ negru cu urme de chirpic.

Materialul arheologic descoperit cu această ocazie este bogat și variat, cu excepția ceramicii care este puțină și în totalitate roșie și lucrată la roată, predominând oalele mici și mijlocii. Materialul inedit se află păstrat la Muzeul de Istorie și Artă Zalău nefiind încă inventariat.

CATALOG*

I. Monede

1. Denar roman (suberat), tocit, D = 1,1 cm. Prezintă o culoare negricioasă, pe partea efigiei se distinge un cap de bărbat. C1/'97, m. 6-7, ad. -0,72 m.
2. As- Iulia Domna, stare bună, D = 1,2 cm. Pe revers se poate citi: MATRI DEVM. Datăm moneda între anii 193-217. C1/'97, m. 13-14, ad.-0,40 m.
3. *Dupondius*- Hadrian, stare bună, D = 2,5 cm. Pe revers se remarcă silueta întreagă a unei zeități cu cornul abundenței (?). Nu se poate citi legenda. Datăm moneda între anii 118-138. C2/'97, m. 7-8, ad. -0,40 m.

II. Sticlă

4. Fragment sticlă de geam, pastă transparentă, L = 8 cm; l = 5 cm; g = 0,2 cm. Suprafața sticlei este oxidată și aproape mată. C1/'97, ad. -0,50/0,60 m.
5. Fragment mărgea albă, pastă de sticlă mată, D. ext. = 1,3 cm; D. int. = 0,4 cm. Fragmentul reprezintă o jumătate de mărgea având un decor în forma feliilor de dovleac. La începutul sec.II p.Chr. C2/'97, m. 16-17, ad. -0,80 m. Vezi pl. V, 13.

III. Ștampilă tegulară

6. Fragment țiglă ștampilată, lut, L = 12 cm, l = 8 cm, g = 2 cm. Ștampila

* La întocmirea catalogului am folosit următoarele prescurtări: D.= Diametrul; D. int.= Diametrul interior; D. ext.= Diametrul exterior; ad.= Adâncimea; L.= Lungimea; l.= lățimea; g.= grosimea; m.= metru; h.= înălțime

imprimată este fragmentară păstrându-se doar primele litere într-un cartuş simplu: COH... După grafia literelor pare a fi o şampilă a cohorţii II Nervia Brittonum (Gudea 1976, p.517). Sec.II-III p.Chr. C2/97, m. 3-4, ad. -0,35 m.

IV. Arme

7. Vârf de lance, fier, tehnica de confecţionare: batere, L = 24 cm, l = 5,5 cm, D. tub de înmănuşare = 2 cm. Tip rombic. Lama puţin distrusă într-o parte. Sec. II-III p.Chr. C1/97, m. 7-8, ad. -0,48 m. Vezi pl.II,1.
8. Fragment vârf de lance, fier, tehnica de confecţionare: batere, L = 10 cm, l = 3,2 cm, D. tub de înmănuşare = 3,2 cm. Tip filiform. Lama alungită prezintă o nervură mediană proeminentă. Sec. III p.Chr. C1/97, m. 5-6, ad. -0,52 m. Vezi pl. II,2.
9. Suliţă, fier, tehnica de confecţionare: batere, L = 15,3 cm, l = 2,3 cm, D, tub de înmănuşare = 2,6 cm. Sec.II-III p.Chr. *Passim*. Vezi pl.II,3.

V. Piese de echipament militar

10. Solzi dintr-o *lorica squamata*, 6 bucăţi, bronz, tehnica de confecţionare: turnare, L = 2,4 cm, l = 1,2 cm, g = 0,02 cm pentru un solz. Câţiva solzi sunt prinşi unul de altul prin perechile de orificii laterale cu bucle mici de sârmă din bronz. Sec.II-III p.Chr. C2/97, m. 0-1, ad. -0,68 m. Vezi pl.II,4.
11. Fragment mic garnitură de centură, bronz, tehnica de confecţionare: turnare, L = 2 cm, l = 2 cm, g = 0,2 cm. Fragmentul conţine şi un mic nit de tip "Pilzbeschlag", D = 0,4 cm, L. peduncul = 0,4 cm. Sec. II-III p.Chr. *Passim*. Vezi pl. IV,4.
12. Garnitură de centură, bronz, tehnica de confecţionare: turnare, L = 4,8 cm, l = 5,2 cm, g = 0,2 cm. Prezintă un ornament traforat. Sec. II-III p.Chr. *Passim*. Vezi pl. IV,5.
13. Capăt de cureluşă, bronz, tehnica de confecţionare: turnare, L = 4,6 cm, l = 0,8 cm, g = 0,2 cm. Tip Oldenstein 1976, nr.292. Partea superioară ruptă, uzată. Sec. III p.Chr. C2/97, din pământul aruncat. Vezi pl. IV,9.
14. Plăcuţă de identitate - *tessera militares*, bronz, tehnica de confecţionare: turnare, L = 3 cm, l = 2 cm, g = 0,1 cm. Prezintă o scriere realizată prin punctare cu dornul: "CORNELI". Tip Oldenstein 1976, nr.758-761. Se pare că ea este recondiţionată deoarece prezintă urmele unei scrieri de aceeaşi natură, dar aproape ilizibilă. Sec. II-III p.Chr. *Passim*. Vezi pl. IV,15.

VI. Unele

15. Fragment foarfece, fier, mâner de bronz, tehnică complexă de confecţionare: turnare, batere şi nituire, L = 18 cm, l. lamă = 3,5 cm; l. mâner = 3,2 cm. Lipseşte o lamă de fier a foarfecelui, mânerul de bronz frumos ornamentat cu un decor romboidal din 3 incizii succesive - paralele pe exteriorul buclei; se păstrează pe braţul liber 2 nituri cu cap decorat cu incizii radiale sau afrontate. Unealta putea fi folosită la tunsul ovi-caprinelor, dar şi pentru alte îndeletniciri. Sec. II-III p.Chr. C1/97, *passim*. Vezi pl. III.

16. Ac mare de cusut, fier, tehnica de confecționare: turnare, L = 20 cm, D = 0,8 cm. Acul este îndoit în zona urechii în urma utilizării sale prin forțare. Sec. II-III p.Chr. C1/97, m. 4-5/1-2, ad. -0,30 m. Vezi pl. V,10.

17. Suport lamă bisturiu, tip rotund (Alicu - Cociș 1989, p.223), bronz, tehnica de confecționare: turnare, L = 4,5 cm, D = 9 cm. Sec. II-III p.Chr. *Passim*. Vezi pl.V,8.

VII. Piese de mobilier

18. Mâner de casetă, bronz, tehnica de confecționare: turnare, L = 8 cm, l = 2,5 cm. Secțiune rombică, buclele rotunde iar capetele decorate în forma de vârfuri piramidale de săgeți. Sec. II-III p.Chr. C2/97, m. 3-4, ad. -0,55 m. Vezi pl. V,2.

19. Fragment mâner de casetă, bronz, tehnica de confecționare: turnare, L = 2,7 cm, l = 0,4 cm. Reprezintă capătul unui mâner rupt în zona buclei probabil la montare. Sec. II-III p.Chr. C2/97, m. 8-9, ad. -0,40 m. Vezi pl. V,5.

20. Buton de formă conică, bronz, tehnica de confecționare: turnare, D = 2,1 cm, h = 2,7 cm. Pedunculul rupt. Sec. II-III p.Chr. *Passim*. Vezi pl.V,7.

21. Buton de formă cilindrică, bronz, tehnica de confecționare: turnare, D = 1,2 cm, h = 1,2 cm. Prezintă toruri succesive, late și înguste. Sec. II-III p.Chr. C1/97, m. 4-5, ad. -0,55 m. Vezi pl. V,3.

VIII. Aplici și pandantive

22. Aplică rotundă, plată, bronz, tehnica de confecționare: turnare, D = 2,6 cm, L. peduncul = 2,5 cm. Prezintă o scriere realizată prin punctare cu dornul, ilizibilă în urma uzurii. Se mai poate distinge semnul de *centuria* (>) și o literă rotundă având deasupra un ".../V\...". Tip Oldenstein 1976, nr.510-511. Sec. II-III p.Chr. C1/97, m. 7-8, ad. -0,45 m. Vezi pl. IV,12.

23. Aplică rotundă, plată, bronz, tehnica de confecționare: turnare, D = 2,6 cm, L. peduncul = 2,4 cm. Tip Oldenstein 1976, nr. 510-511. Sec. II-III p.Chr. *Passim*. Vezi pl. IV,10.

24. Aplică rotundă, plată, tehnica de confecționare: turnare, D = 3 cm, L. peduncul = 1,5 cm. Pedunculul rupt. Tip Oldenstein 1976, nr. 510-511. Sec. II-III p.Chr. C1/97, m. 6-7, ad. -0,45 m. Vezi pl. IV,11.

25. Aplică rotundă, plată, tehnica de confecționare: turnare, D = 2,8 cm, L. peduncul = 3,2 cm. Suprafața scutului este decorată prin incizie cu două cercuri concentrice, unul mic central, D = 0,9 cm, iar altul pe margine D = 2,6 cm. Tip Oldenstein 1976, nr. 504-511. Sec. II-III p.Chr. *Passim*. Vezi pl. IV,13.

26. Aplică emailată, rotundă, mică, bronz, tehnica de confecționare: turnare, D = 1,5 cm. Marginea zimțată, email căzut, peduncul rupt. Tip Gudea-Tamba 1992,I. Sec. II-III p.Chr. C1-2/97, din pământul provenit de la desființarea martorului. Vezi pl. IV,3.

27. Aplică în formă de ciupercă, bronz, tehnica de confecționare: turnare, D = 1,5 cm, L peduncul = 1,3 cm. Tip "Pilzbeschlag", Oldenstein 1976, nr. 451-468. Prima jumătate a sec. II p.Chr. *Passim*. Vezi pl. IV,1.

28. Aplică dreptunghiulară plată, bronz, tehnica de confecționare: turnare, L = 5,5 cm, l = 1,5 cm, g = 0,2cm, L. peduncul = 0,7 cm. Aplica are doi pedunculi, unul din ei fiind rupt. Tip Oldenstein 1976, nr.743. Sec. II-III p.Chr. C1/'97, m. 6-7, ad. -0,65 m. Vezi pl. IV,8.
29. Aplică în formă de *lunula*, bronz, tehnica de confecționare: turnare, L = 2,8 cm, l suport = 0,5 cm, D max. *lunula* = 2 cm. Piesa bombată, 2 pedunculi pe suport, L peduncul = 0,6 cm. Tip Oldenstein 1976, nr.450. Sec. II-III p.Chr. C2/'97, din pământul aruncat. Vezi pl. IV,6.
30. Pandantiv în formă de frunză, bronz, tehnica de confecționare: turnare, L = 3,8 cm, l = 1,8 cm, g = 0,2 cm. Tip Oldenstein 1976, nr. 188. Sec. II- prima jumătate a secolului III, p.Chr.*Passim*. Vezi pl. IV,14.

IX. Bronzuri

31. Protomă cu cap de leu (?), bronz, tehnica de confecționare: turnare, D = 3,3 cm, h = 1,3 cm, g = 0,3 cm. Piesa folosită probabil la o încuietoare, "gura leului" fiind locul pe unde se introducea cheia. Marginea zimțată a piesei este realizată de un decor radial de incizii. Sec.II-III p.Chr. *Passim*. Vezi pl. V,6.
32. Verigă, bronz, tehnica de confecționare: turnare, D = 2,5 cm, g = 0,8 cm. Secțiune rombică a piesei, cu canturile exterioare și interioare tăioase. Tip Oldenstein 1976, nr. 1049,1053. Sec. II-III p.Chr. C2/'97, m. 8-9, ad. -0,50 m. Vezi pl. V,4.

X. Piese nedeterminabile

33. Obiect de bronz, tehnica de confecționare: batere, L = 6 cm, l = 1 cm, g = 0,6 cm. Piesa prezintă o buclă în partea superioară. C1/'97, m. 7-8, ad.-0,55 m. Vezi pl. V,9.
34. Tablă de bronz ruptă și îndoită, tehnica de confecționare: batere, D = 1 cm, g = 0,2 cm. C1/'97, m. 6-7, ad. -0,72 m. Vezi pl. V,12.
35. Foiță de bronz cu două perforații, tehnica de confecționare: batere, L = 4,5 cm, l = 1,1 cm.*Passim*. Vezi pl. IV,7.
36. Șaibă de bronz de formă rombică, tehnica de confecționare: batere, L = 1,4 cm, l = 1,2 cm, g = 0,2 cm. C1/'97, m. 6-7, ad. -0,65 m. Vezi pl. IV,2.
37. Buclă de bronz, tehnica de confecționare: batere, D = 0,9 cm, g = 0,2 cm. C2/'97, m. 5-6, ad.-0,35 m. Vezi pl. V,11.
38. Balama (?) de fier, tehnica de confecționare: turnare, L = 11 cm, l = 2 cm, g = 0,4 cm. Prezintă o perforație la un capăt: D = 0,7 cm. C2/'97, m. 4-5, ad. -0,37 m. Vezi pl. V,1.

* * *

Majoritatea elementelor de mai sus prezentate nu constituie o noutate pentru situl arheologic de la Buciumi "Grădiște". Excepție fac foarfecele (15) și acul de cusut (16) care, în contextul în care au apărut ne sugerează că în încăperea H se reconșionau și anumite piese de echipament militar din piele. Asemenea ustensile pot fi și astăzi întâlnite într-un atelier de pielărie din zilele noastre.

Se știe că *armamentarium*-ul este depozitul în care se păstra armamentul și el se află sub conducerea unui *custos armorum*. Cristian Vlădescu era de părere că în *armamentaria* castrelor romane pe lângă activitatea de depozitare a armelor se efectuau și lucrări efective de făurire a lor (EAIVR, I, 1994, s.v. *armamentarium*, p.110). În sprijinul acestei ipoteze credem noi poate fi adusă o interesantă descoperire de la Tibiscum unde tot în *armamentaria* principiei castrului de piatră (IV) a fost găsit sub o cărămidă un *mortarium* de marmură plin cu cuie și fragmente de fier și plumb adunate cu grijă în vederea retopirii lor, într-o perioadă de criză economică acută - perioada anarhiei militare - sec. III p.Chr. (Benea-Bona 1994, p.46). Rămânem deocamdată la părerea că o asemenea activitate metalurgică nu se putea efectua într-un spațiu atât de restrâns ce-l oferea un depozit de arme, *armamentarium*. Totuși suntem tentați să credem pe baza uneltelor descoperite în *armamentaria* principiei de la Buciumi că activități curente de întreținere și reparare a armamentului și echipamentului militar se efectuau foarte probabil de soldații de sub conducerea lui *custos armorum*. Acul de cusut din fier, de mărime impresionantă, deocamdată fără analogii în Dacia romană, a fost folosit cu siguranță pentru coaserea pieilor sau țesăturilor foarte groase. Extremitatea de la urechea acului este îndoită tocmai în cursul unei asemenea activități anevoioase, când a fost forțată prin presare sau lovire cu o suprafață dură pentru a penetra materialele aflate în lucru.

Supoziția noastră referitoare la o asemenea activitate în *armamentarium* din *principia* castrului de la Buciumi este susținută și de numărul mare de aplici descoperite aici și de fragmentul de *tessera militares* reutilizat, cu inscripția *CORNELI*, care la rândul lui ne indică o schimbare de posesor. Cantitatea impresionantă de aplici și piese de echipament militar gășită la Buciumi, cu ocazia săpăturilor la barăcile castrului, îl făcea pe E.Chirilă să afirme: "(...) arată însă că și folosirea în scop defensiv a unui pieptar din piele groasă era destul de răspândită" (Chirilă-Gudea 1972, p.124).

Diferite piese de bronz puteau fi furnizate și de *fabrica* din baraca nr.5 (Gudea 1997, p.29). Nu cunoaștem volumul producției acestui atelier metalurgic, dar el trebuie să fi fost considerabil deoarece piese de bronz precum garnituri sau aplici se achiziționau o dată cu setul și nu pe bucăți. Totuși producția avea un caracter intern (Găzdac 1995, p.410).

Revenind la stratigrafia verticală descrisă la începutul lucrării, putem constata următoarele:

- a). Primul nivel de locuire se sfârșește într-un puternic incendiu. Stratul negru de arsură este prezent și în alte zone ale castrului (Chirilă - Gudea 1972, p.33, fig. 5, 6, 7, 8) și trebuie pus în legătură cu evenimentele dramatice ce au cuprins întreaga Dacie după moartea împăratului Traian (117 / 118).
- b). Următorul nivel din *principia* este tot de lemn și este reprezentat de gropile de stâlp care formau o rețea dintr-un perete. Acesta într-o epocă ulterioară epocii lui Hadrian este desființat, stâlpii de lemn scoși și se ridică *principia* de piatră, probabil pe la mijlocul sec. II d.Hr.
- c). Arhitectura castrului de piatră suferă modificări / modernizări pe la sfârșitul sec. II - începutul sec. III d.Hr. Acest lucru l-am sesizat și noi în stratigrafia din clădirea comandamentului. Tot în acest nivel a fost găsit și acul de cusut din fier.

Analiza materialului arheologic în raport cu stratigrafia ne este îngreunată de pierderea, în urma săpăturilor efectuate în grabă, a contextului arheologic în care au fost descoperite o bună parte dintre cele mai importante piese.

*TABEL sinoptic al descoperirilor
(cifrele indică poziția și grupa de piese din catalog)*

Adâncime	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
<i>Passim</i>				9	11,12	15,17	20	23,25	31	35
					13,14			26,27		
								29,30		
0-10 cm										
11-20 cm										
21-30 cm						16				
31-40 cm	2,3		6				19			37,38
41-50 cm				7				22,24	32	
51-60 cm		4		8			18,21			33
61-70 cm					10			28		36
71-80 cm	1	5								34
81-90 cm										

Totuși putem remarca o concentrare mai mare de piese în intervalele de adâncimi: -31/-40 cm și -51/-60 cm, care corespund primului nivel de locuire din *principia* castrului de piatră și nivelului de locuire distrus prin incendiere la începutul domniei lui Hadrian (117/118).

Cu toate că stadiul săpăturilor arheologice la Buciumi este destul de avansat, o analiză atentă a materialului arheologic publicat până în prezent ar mai putea încă oferi elemente noi.

ABREVIERI BIBLIOGRAFICE

- Alicu - Cociș 1989 D.Alicu, S.Cociș, *Instrumente medicale de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, în *Apulum*, XXVI, 1989, p. 223-236.
- Benea - Bona 1994 Doina Benea, P.Bona, *Tibiscum*, București, 1994.
- Chirilă - Gudea 1972 E.Chirilă, N.Gudea, V. Lucăcel, C.Pop, *Castrul roman de la Buciumi*, Cluj Napoca, 1972.
- Diaconescu 1985 - 1986 Al.Diaconescu, *Notă asupra terminologiei latine privind părțile componente ale clădirii comandamentului castrului auxiliare*, în *ActaMN*, XXII-XXIII, 1985 - 1986, p.459 - 467.
- EAIVR, I, 1994 *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, (coord. Const. Preda), vol. I, București, 1994.
- Fellmann 1984 R.Fellmann, *Principia. Stabsgebäude*, Limesmuseum Aalen, 1984.
- Găzdac 1995 C.Găzdac, *Bronzuri romane de la Gherla*, în *ActaMN*, 32.I., 1995, p.401-430.
- Gudea 1976 N.Gudea, *Observații în legătură cu unele "Note epigrafice"*, în *SCIVA*, 27,4.1976, p. 517-521.
- Gudea 1997 N.Gudea, *Castrul roman de la Buciumi*, Zalău, 1997.
- Gudea - Tamba 1992 N.Gudea, D.Tamba, *Podoabe din bronz cu email din Dacia Porolissensis. I. Aplici.*, în *ActaMP*, XVI, 1992, p. 305-320.
- Oldenstein 1976 J. Oldenstein, *Zur Ausrüstung römischer Auxiliareinheiten. Studien zu Beschlagen und Zierat an der Ausrüstung der römischen Auxiliareinheiten des obergermanisch- raetischen Limesgebietes aus dem zweiten und dritten Jahrhundert n.Chr.*, în *BerRGK*, 57 (1976), 1977, p. 49-284.

**ARCHÄOLOGISCHE FORSCHUNGEN BEI DER PRINCIPIA
DES AUXILIARLAGERS VON BUCIUMI
(ZUSAMMENFASSUNG)**

Wegen der Vorbereitungen für der Limeskongress 1997 von Zalău hat man archäologische Ausgrabungen in der *Armamentaria* der *Principia* gemacht. Die Funden waren reich an römischen Ausrüstungsgegenstände und Waffen. Es sind aber auch ein paar Werkzeugen hervorgekommen die uns Reparatur-Aktivitäten bei der Lederteile der Ausrüstungsgegenstände berichten.

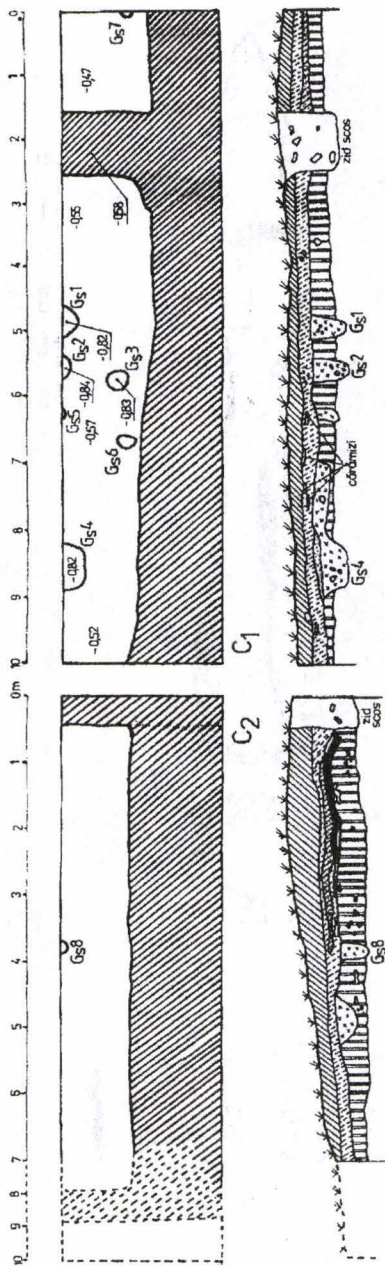
LISTA ILUSTRĂȚIEI

- Planșa I. Planul săpăturilor din principia castrului de la Buciumi. Stratigrafia.
- Planșa II. Arme descoperite în *armamentaria*.
- Planșa III. Foarfece.
- Planșa IV. Aplici și pandantive.
- Planșa V. Piese de mobilier, ustensile, mărgea.

ABBILDUNGEN

- Tafel I. Plan der Ausgrabungen bei *Principia* des Auxiliarlagers von Buciumi. Die Stratigraphie.
- Tafel II. Waffen die im *Armamentaria* gefunden wurden.
- Tafel III. Die Schere.
- Tafel IV. Verschiedene Beschläge und Hänger.
- Tafel V. Bronzeile von verschiedenen Möbeltypen, Geräte und eine Glasperle.

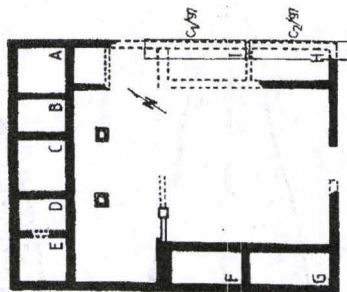

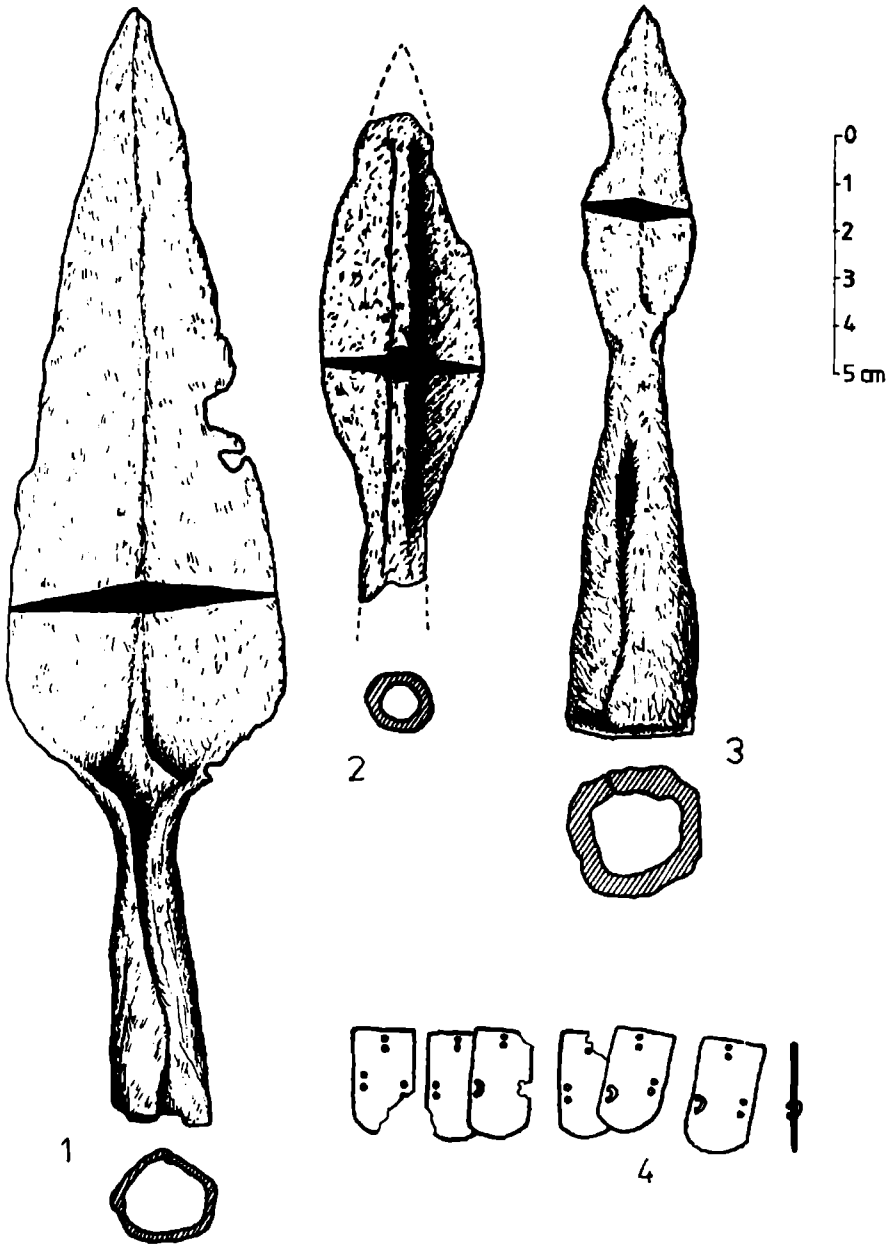
Buciumi „Grădiște” Principia (H-1) C1+C2/1997

Legenda

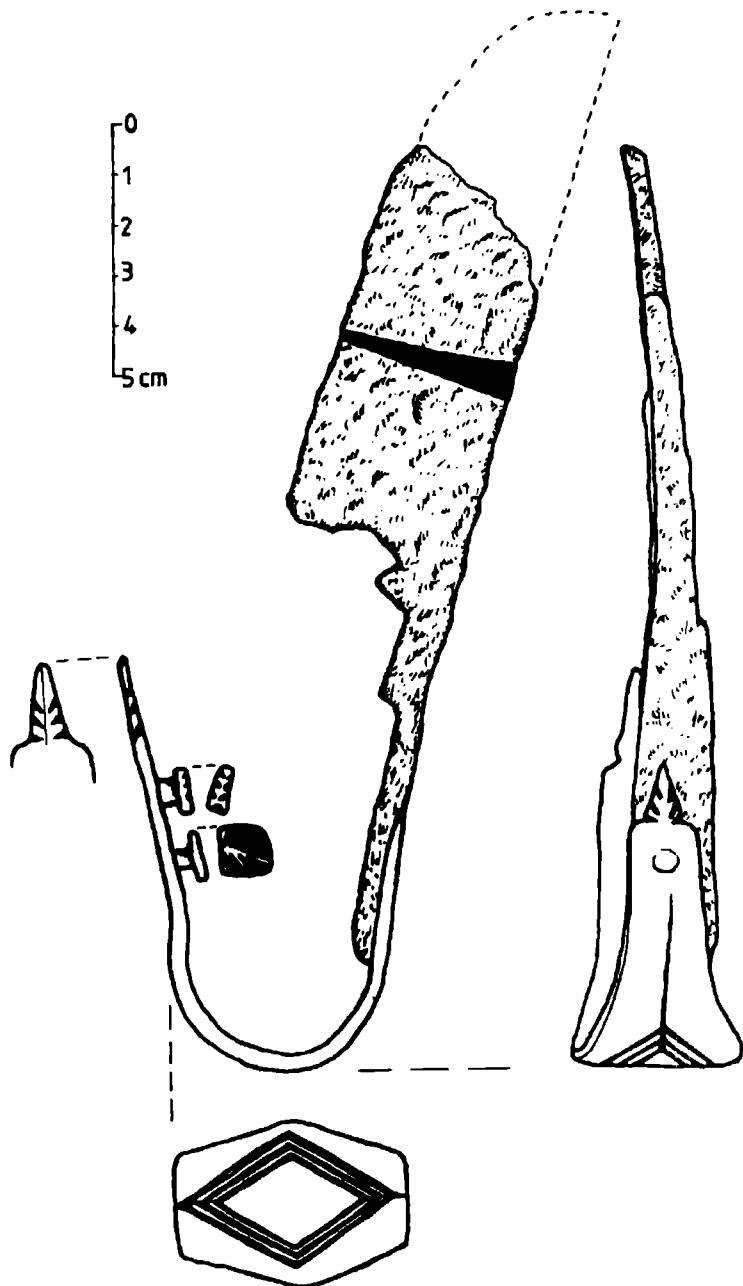
- 1 = Urmă de zid scos
- 2 = Pământ-depunere de la săpături anterioare
- 3 = Pământ cenușiu deschis cu material arheologic în compoziție
- 4 = Pământ cenușiu cu pigment de mortar
- 5 = Pământ lutos cu urme de mortar
- 6 = Strat de arsură
- 7 = Pământ negru cu urme de chirpic

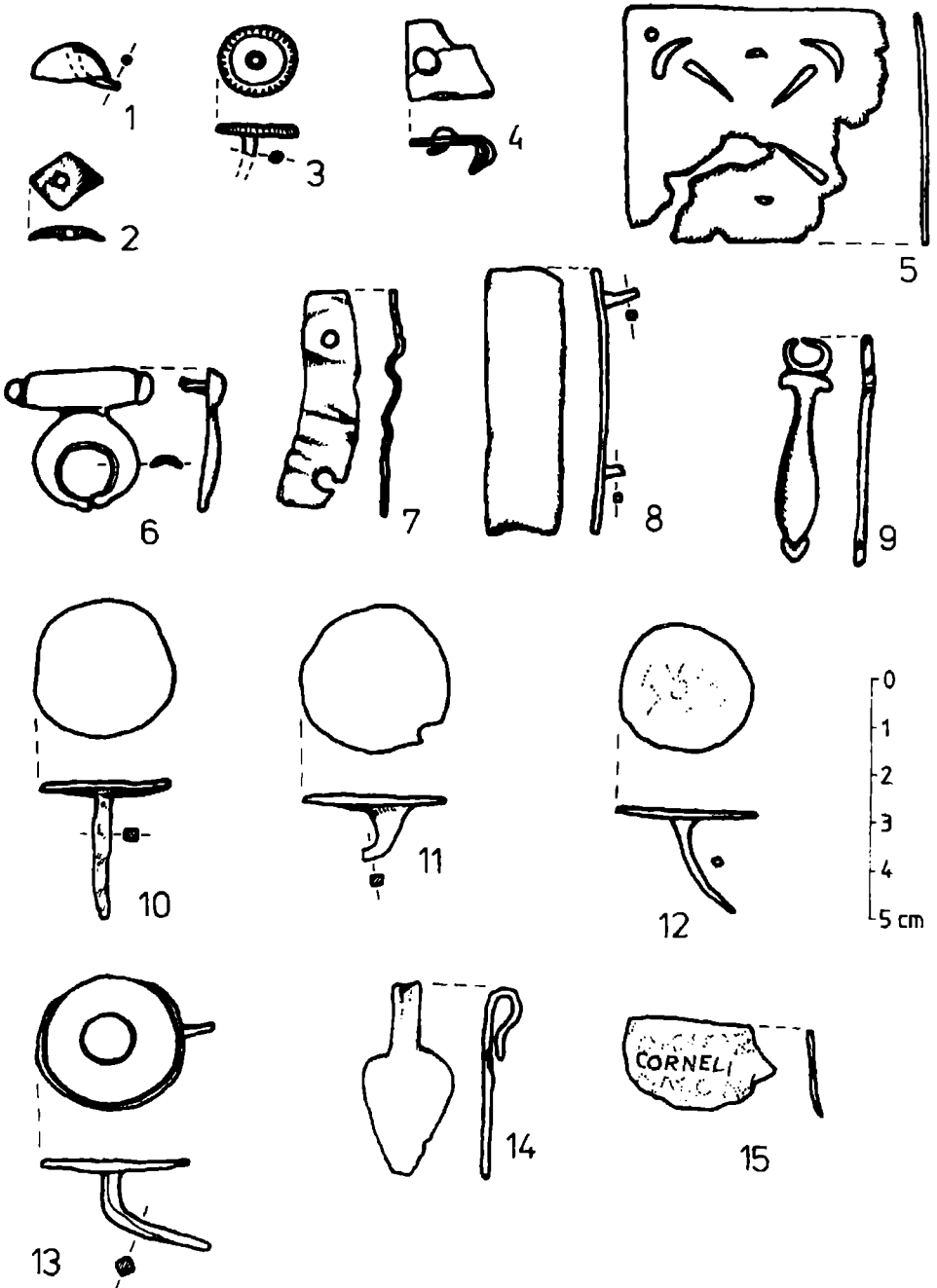
Planșa I. Planul săpăturilor din principia castrului de la Buciumi. Stratigrafia. / Plan der Ausgrabungen bei Principia des Auxiliarlagers von Buciumi. Die Stratigraphie.

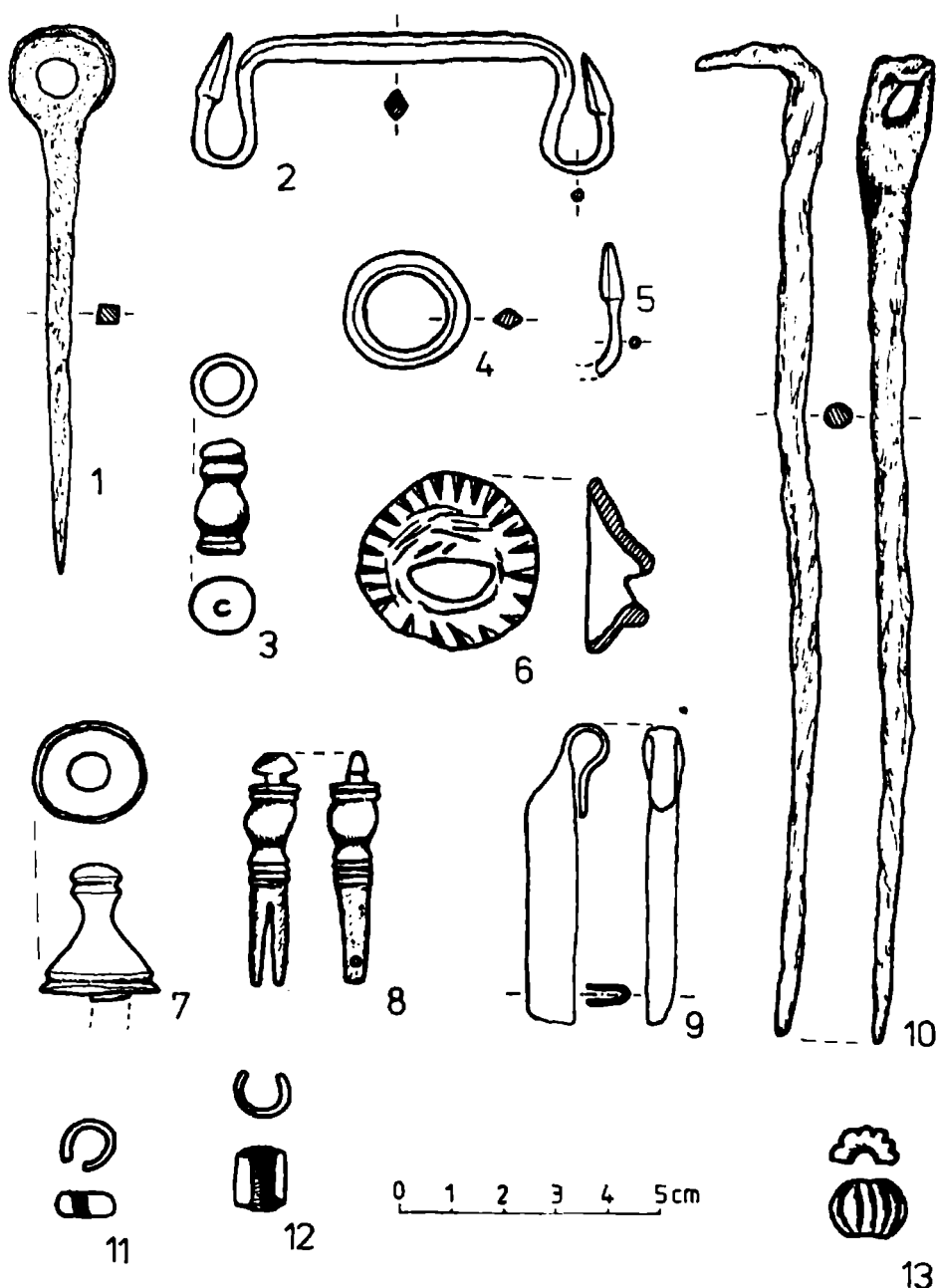
Planșa II. Arme descoperite în *armamentaria*. /
Waffen die im *Armamentaria* gefunden wurden.

Planşa III. Foarfece. / Die Schere.

Planșa IV. Aplici și pandantive. / Verschiedene Beschläge und Hänger.

Planşa V. Piese de mobilier, ustensile, mărgea. /
Bronzteilv von verscienden Möbeltypen, Geräte und eine